

LETO XII.

ZVEZER 9.

Vrli Sloveni! Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1912

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 9. zvezka:

Pouk.	Stran		Stran
Plavajoče gore	129	Galicija	140
Zabava:		Sv. Miklavž pri Rimskih toplicah	141
Izdajstvo	130	Braslovče	141
Rodni hiši	135	Vovbre pri Velikovcu	142
Pomlad	135	Črncice na Primorskem	142
Skrjančku	135	Šent Pavel pri Preboldu	142
		St. Jur pod Tabrom	143
Razgled po svetu.	135	Govorniške vaje:	
Orli:		Kako naj slovenska deklica goji ljubezen do domovine in matere govorice	143
Korajža	136	Listnica uredništva.	
Dekliški vrtec:		M. P. C. Imen dopisnikov uredništvo ne sme izdati, razven če oni sami to dovolijo. — »Marijina hči« v Lučanah: naznaniti nam morate svoje ime; spisi brez podpisa gredo v koš, saj v list ne bo prišlo vaše ime. — »Prosto dekle« v Cunkovcih: dopis smo izročili »Glasniku«, kamor bolj sodi, mi poročamo le o društvenih prireditvah. — F. K. Špitalič: Poročilo v 6. št. N. D. se ne nanaša na Vaš Špitalič pri Konji- cah, ampak na Koroškem. — F. G. Ljubno: prve številke let. leta so že vse pošle, poslano naročnino smo zaračunili za 2. polovico. — Lipš v Podjurski dol.: Brez podpisa, zatorej v koš; tudi ne kaže takih reči obešati na veliki zvon.	
Društveni glasnik:			
Ptuj	139		
Sv. Jurij v Sl. gor.	139		
St. Jur ob južni železnici	140		
Sveti Vid pri Grobelnem	140		
Prihova	140		

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K. na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 28. aprila 1912.

Srečke v korist „Slovenski Straži“.

Turška srečka na mesečne obroke po 4 krome 75 vin. Glavni dobitki vsako leto 1,800.000 frankov. : Turška srečka in še tri druge srečke na mesečne obroke po 6 kron 25 vin. :: Glavni dobitki vsako leto čez 2,000.000 kron. Vsaka srečka mora biti izžrebana. Najmanjši dobiček turških srečk 230 K. :: Pojasnila daje in naročila sprejema ::

Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Priporoča se cvetličarica Terezija Marko v Petrovčah (prej v Žalcu) za obilno naročevanje suhih, umetnih cvetlic, vencev in šopkov za cerkve, sv. birmo, svadbe i. t. d.

N A Š D O M

Štev. 9.

V Mariboru, 1. maja 1912.

XII. letnik.

Pouk.

Plavajoče gore.

Časniki so zadnje dni obširno poročali o strašni nesreči, ki se je zgodila na morju ponoči od 14. do 15. aprila, kako se je potopila največja ladja celega sveta in ž njo blizu 2000 ljudi. Kot 14dnevni list ne moremo te nesreče natančneje opisovati, ampak podamo v pouk nekaj zemljepisnih črtic o plavajočih ledenih gorah. Ob takó goro je zadela ladja „Titanik“ in se razbila.

Kakor znano, je zemlja na severnem in južnem koncu ali tečaju nekoliko plosnata in ne zaokrožena. Ondi vlada večni led in sneg. Zemljepisci razločujejo ledene poljane in ledene gore. Dasiravno je morje silno globoko in nasičeno s soljo, vendar v hudem mrazu tudi zmrzuje. Na morski površini se napravi srež, zelo podoben drobnemu snegu. Ta srež mečejo valovi sem in tja in zlagajo plast na plast. Tako nastanejo ledene ploče po 8 do 12 cm debele. V zaprtih lukah, kjer je morje bolj mirno, se napravi v eni noči po 8 do 12 cm debeli led. Ščasoma postane led debel po več metrov. Valovi ledene plasti neprestano terejo, trgajo in zopet zlagajo, zato ledena poljana ni ravna, ampak izgleda, kakor da bi na njej ležale razmetane podrtine ali razvaline. Leta 1873. je avstrijska ladja „Tegetthoff“, preiskovala severne kraje in so jo zajele ledene plošče in celo leto je tičala kakor vkovana v ledeni poljani. Morje zmrzuje ne samo na skrajnih tečajih zemeljske krogle, ampak tudi nižje, Baltiško morje n. pr. zamrzne skoraj vsako leto. Ledene poljane obsegajo ogromne prostore.

Od teh poljan so ločiti plavajoče ledene gore. Te nastanejo na suhem,

na otočju visokega severa. Spomladi se stalijo in odtrgajo od večnega ledu ter iz strmega obrežja zavalijo v morje. Nagromadi se toliko ledu, da nastanejo res prave ledene gore, ki segajo do 800 metrov pod vodo in nad vodo še do 100 metrov. S seboj vlečejo velikanske skale, ki so se z ledom vred odtrgale. Ker ledeniki leto za letom nosijo s seboj množino skalovja, peska mulja, ki se potem potopi v morje, sklepajo zemljepisci, da se bo nekje na jugu v milijonih letih pokazala iz morja nova, suha zemlja. Obliko imajo časi jako čudno, in kadar jih solnce obseva, nudijo veličasten prizor. Toda gorje ladji, ki sreča te morske pošasti in se jim pravočasno ne izogne. Najbolj nevarno je, če leži na morju gosta megla. Sicer pa večši mornarji čutijo že od daleč, da prihaja ta strašen gost. Pred plavajočim ledenikom gre namreč silno mrzla voda, in če mornarji opazijo, da je postala voda naglo mrzla in sploh toplota naglo pada, že vedo, da prihaja ledenik. Letošnjo spomlad se je tudi na severu, na Spitzbergih, v Grönlandiji in na Franc Jožefovi zemlji začelo zgodai taliti, vmes so pa besneli strahoviti viharji, ki so odtrgali velikanske kope leda in jih gnali proti jugu. Ko pride ledenik v toplejše kraje, do 36 stopinj severne in 37 stopinj južne širine, se polagoma raztopi. Ampak ti strašni severni strici vplivajo tudi na naše ozračje. Ko se je na daljnem severu trgalo ledovje in plavalo proti jugu, je zapihal tudi pri nas ostri sever, ki nam je prinesel občuten aprilski mraz. In če se bo to ledovje še dolgo sprehajalo po morju, utegnemo tudi v majniku imeti mraz. Plavajoči ledeniki strahovito ohladijo morsko vodo in zrak, kar vpliva več ali manj na celo

Evropo. V morju se pretakajo struje, kakor na suhem reke. Od severnih ledenikov gre mrzla struja proti jugu, iz vročega juga pa gre topla struja proti severu. Če viharji in ledeniki obrnejo mrzlo strujo proti bregovom Evrope, dobimo hladno in mokrotno leto z mnogim mrazovjem, če pa se nam bolj približa topla struja, dobimo vroče in sušno leto.

Leđena gora je včasih tako trdo zbita, da je kakor skala, včasih pa se tako rahlo drži skupaj, da je treba le vstre-

liti v njo, pa se raztepe na tisoče komadov. Poveljnik ogromne ladje „Titanik“ je bržčas mislil, da bo mogočni orjak prerezal goro kakor mehek sir, pa se je strašno zaračunil. Spodaj je voda goro že spodjedla in ladija se je zakadila v tisto dolbino, cele skale ledu so se vsule na ladjo, prednji del, dasi iz debelega jekla, se je zdrobil kakor jajčja lupina, ob strani pa je led prerezal železni trebuh ladije, kakor se prereže surovo maslo.

Zabava.

Izdajstvo.

Povest iz polpreteklih dni. Spisal Starogorski.
(Konec.)

Napočil je dan volitve. Jutro je bilo oblačno, vendar so se jele razgrinjati megle in prikazalo se je sonce. Vzduh je bil miren in nekaj polnega je ležalo v njem. Volilci so hiteli na volišče in tudi iz Podlesja se je odpravljajl župan z drugim volilcem, katterega so izvolili, Ludvikom Logarjem.

Podlesje je bilo namreč veliko ter je imelo pravico, radi številnosti prebivalcev, postaviti na volišče, razun župana, še drugega volilca.

„Oče, ne volite nemškutarjev“, je rekel Matej.

„Dobro Matej, dobro“, se je vzradostil Logar in poskušal vino. „Dobra kapljica... dobre besede, Matej. Vseli me, da si postal drug človek... Dobra kapljica.“

Kalin pa je posadil klobuk na glavo in dejal:

„Ne boj se, nemškutarjev ne volim.“

Logar, kateremu je vino že nekoliko pogrelo kri v žilah, je venomer klical:

„Dobro, dobro... Ali, odriniti bo treba, da ne bo prepozno.“

„Najrajši bi šel z vami“, reče Matej.

„Kaj posebnega ne boš videl.“

„Mogoče pa“, odvrne Logar; „če drugo ne. bi vsaj lahko preštel, koliko

porcij teletine bo treba naročiti Izidoru.“

Matej se nasmehne.

„To me ravno ne mika, zakaj to bodo bridke porcije.“

Logar pa zmiga z glavo, obližne s trdih brk posamezne kapljice vina in vstane:

„Vedno tudi ni jasno vreme.“

Na volišču pa je bilo sila živahno. Agitatorji so hiteli sem in tja, lovili in prigovarjali, obljubovali sveta nebesa, ali ognjeni pekel, govorili gladko, kakor bi se svoj živ dan pečali samo z mešetarenjem na živinskih sejmihi.

Slovenska stranka je postavila svoje može, kateri bi imeli biti izvoljeni v odbor. Bili so si svesti zmage, zakaj Ludvik Logar jim je zagotovil Kalina in vsi drugi so bili zanesljivi. Zmaga bo tedaj z enim glasom večine, naporna zmaga, a zato tem častnejša.

Ali tudi nemčurska stranka je bila trdna svoje zmage. Kolikorkrat so dobili ti ljudje Kalina, vsakokrat so ga obdelovali, napajali ga in ga slavili. On se je ravnal po nasvetu Logarja, da jih je pustil v dvomih in ni obljuboval ničesar, zatrjeval pa pri tem, da nima ničesar zoper Izidora, ki mu je celo tako naklonjen, da mu je še zaupal posojilo. Nemčurji so bili s tem zadovoljni, in tudi Izidor se je čutil pri tdm ginjenega, zakaj nekega dne je dobil Kalin sledeče pismo:

„Dragi prijatelj!

Vem, da se smem zanašati na te, ker sva si bila zmiraj najboljša prijatelja. Kmetje smo in zato ostanimo kmetje in volimo kmete. Ti se boš gotovo, kakor vem, ravnal po tem, in me volil. Ker pa bo v kratkem tvoj god in si prijatelji voščijo med seboj srečo in dolgo življenje, ti voščim to tudi jaz ter ti podajam v dar, oziroma ti odpuščam obresti od tega, kar mi dolguješ, za dve leti. Ti mi pa za moj god lahko daruješ pri volitvah svoj glas. Bog daj srečno zmago!

Gut Heil!

Dein Freund

Georg Isidor,
Bezirksobmann.

Kalin je čital to pismo in ni vedel, kaj naj počne, ali naj ga obdrži ali vrne. Zakaj jezilo ga je to, da mu je „odpustil“, kakor je bilo pisano, obresti za dve leti.

Jezno je mrmral:

„Misliš, da sem tak revež, da ne zmorem teh obresti?“

In lotevala se ga je silna jeza, ki jo je razburjal užaljeni kmetijski ponos.

Tako ga najde Logar, ki je zahajal kaj pogosto h Kalinu, odkar je videl, da je to vrl človek.

„Kaj se pa držiš tako černo?“

„No, poglej, tu dobim miloščino.“

Logar čita, nato pogleda Kalina.

„In kaj nameravaš sedaj?“

„Kaj nameravam... Ravno to bi rad vedel, ali naj temu vragu to pisarijo vrnem ali naj shranim?“

„Jaz bi dejal: shrani!“

„Misliš?“

„Da.“

„In čemu mi bo?“

„O, take reči se rabijo. Pismo je sicer previdno, a to nič ne de. To je podkupovanje, veš, in to je kaznjivo.“

„To je že nekaj!... Vendar, kaj naj mu odgovorim?“

„To vem jaz.“

„Dobro! Potem odgovori!“

„A pisati moraš ti.“

Ludovik je napisal na list nekaj besed in ga dal Kalinu.

„To popiši in pošlji Izidoru.“

Kalin vzame list in čita:

„Moj dobrotnik!

Vzradoščen nad odpustitvijo obresti, se najsrčneje zahvaljujem. Jaz ostanem mož beseda! In to naj bo porok za vse. Na svidenje
udani

Marko Kalin,
župan.“

Kalin je obrnil list, enkrat, dvakrat, zopet prebral, in nato mu je postalo hkrati jasno, zakaj nasmejal se je veselo:

„Izborni! To mu odgovorim. Misliš bo, da ga volim.“

Logar je gledal oblastno in zadovoljno prikimal.

„To sem ravno nameraval s tem.“

Poudaril je besedo „sem“ in „s tem“, da je Kalin takoj umel, da ga je treba pohvaliti, zato je dejal:

„Vreden si, da ti napijem!“

In prinesel je vino, pri katerem se je Logar kmalu nato počutil tako dobro, da je začel iz Izidorovega pisma uganjati šale. Nemščine se je učil pri vojakihi, kar je bilo že davno, in pozneje je tudi ni bogve kako rabil ker v bližnjem mestu so tisti Nemci postregli sila prijazno tudi slovenski govorečemu človeku, ko so videli, da ima denar. Logar je poskušal povedati Izidorove besede: „Gut Heil, Dein Freund“ in je prišel do zaključka, da se to pravi:

„Dobro tuli tvoj prijatelj Izidor.“

Jela sta se smejati na vse grlo.

Niti Kalin, niti Logar ni vedel, da je med „heil“ in „heul“ razloček, zakaj pri njunem izgovarjanju se to res ni slišalo. Isto je bilo tudi s Freund. Zakaj Logar je pokril s koščkom papirja črko „r“ in oba sta čitala: „Dein Feund“, in izgovorila „Dein Feind“, na kar je Logar prestavil „tvoj sovražnik“.

„Za tem prijateljem se skriva res „tvoj sovražnik“, je sklenil Logar svoje modrovanje.

Tako se je torej tudi Izidor s svojimi odpravil na volišče, zagotovljen po

pismu Kalinovem, da je njegov. Saj je rekel, da ostane „mož beseda“, in njegovi ljudje so mu vendar pripovedovali, da je Kalin njim nasproti večkrat povedal, da nima nič zoper Izidora, da, rekli so celo, da je izjavil, da voli samo njega. Po njihovi misli je to itak vseeno, ali se reče: „nimam nič zoper Izidora“, ali pa, „volim samo Izidora.“

Izidor pa je med tem še računil tudi na Toni in Mateja, in na to, da mu je Kalin dolžan in se mu ne bo upal izneveriti.

Komaj je odšel Izidor od doma, je sprejela Toni pismo. Na ovitku je spoznala Matejevo pisavo. Nasmehnila se je, češ, skoraj mi ne boš več pisal, zakaj sedaj se ta ljubezen konča. Dasi ni bilo že celih šest dni Mateja k njej, vendar je to ni prav nič vznemirjalo. Mislila je sedaj, da se hoče opravičiti, zato je, odpiraje pismo, zaničljivo dejala:

„Ne trebalo bi se mu truditi.“

Ali komaj je prebrala nekaj vrst, je obleдела. Matej se ni opravičeval, ampak ji povedal, kaj je videl oni večer in kaj je naredil.

„Izdajalka“, je stalo proti koncu. „Mar misliš, da bodo slovenski sinovi klečali pred teboj, kakor delajo to nemškutarski. Da, ko sem bil tako slab, tako ničvreden, da sem plazil pred teboj, tedaj sem bil vreden onih ljudi, katere zaničuje vsak pošten človek, in h katerim spadaš i ti. Izdajice se klanjajo izdajicam. Hvala Bogu, spregledal sem, in to še dovolj zgodaj, da preprečim satanski načrt. Sanje tvoje in tvojega očeta so samo pene in dim.“

„I z d a j s t v o!“

Samo te besede je vzkliknila, več ni mogla. Sesešla se je na stol in gledala pred-se, kakor gledajo blazni.

„Izdajstvo!“

Njene ustnice so ponovile te besede, in teh besed se je splašila. Hkrati so ji prišle na misel besede Stanka Vraza, katere je slišala nekoč in ki so jo že takrat vznemirjale. In sedaj se ji je zdelo, da ji kriče stene te besede in ji pretijo:

Izdajstvo! — Grozne besede so to, posebno, ako je izgovori izdajalec sam. Toni, tej divji sovražnici vsega, kar je slovenskega, se je zdelo strašno v sobi. Vsaka stvar ji je pretila. Slike na stenah, ne svete, teh ni bilo, so se ji rogale in ji klicale morilne besede:

„Izdajstvo..., izdajalka svojega rodu, svojega jezika z očetom vred... prokleta...“

V vzduhu pa je ležalo nekaj groznega, morilnega, nekaj tajinstveno strašnega, da je trepetaje zbežala iz sobe...

Vest...?

— — — — —
Ludvik Logar in Kalin sta prišla dobre volje na volišče. Prišla sta nalašč tako, da so se ravno volitve že pričele.

V volilni dvorani se je zgrabil Logar za glavo in zastokal:

„Jezus Nazarenski, koliko je tu Judežev!“

Nato ga je pograbila jeza.

Bog daj, da bi se vam vneli možgani, ko bode te glasovali za lškarjote... Bog daj, da vam oteče jezik...”

Ko je slišal kakega kmeta, da je volil nasprotnike, je prezirljivo mrmral:

„Vprašajte ga, vprašajte, koliko porcij teletine je dobil in koliko žganjice je popil.“

To je jel govoriti vedno glasneje, da ga je moral volilni komisar opozoriti, naj molči.

„Bog daj, da bi ne mogel več vstati od mize, škric“, se je razljutil Logar, a po tihem, zakaj vsekako se je bal, da bi ga ne odposlali iz dvorane.

Glasovi volilnih strank so si bili vedno v enaki meri. Kalin je gledal pred se in se zdaj in zdaj nasmehljaj. Videl je, da so ga opazovali vsi, in to mu je prijalo. Nekako bahato je pomišlil:

„Jaz vam volim okrajni zastop, vi vsi samo dirkate.“

Pa tudi Logar je videl poglede, ki so begali okrog Kalina, in vzradostil se je močno:

„Ej, radi bi ga, Kalina“, je godel

polglasno. „Ampak vrag naj išče take družbe, kakor so ti osli, Kalin si je ne bo. Kalina ni moči zvabiti na limanice... Ej, le gledite ga, samo pazite, da vam ne izstopijo oči, ko čujete, koga bo volil.“

„Kaj praviš? vpraša Kalin.

„Nič. Gledam in ugibam, koliko porcij teletine je tu, a ne morem priti na čisto. Močno sem se že utrudil.“

Ko je oddal Logar svoj glas, se je ozrl po volileih, kakor bi hotel reči:

„No, ali ste slišali? ... Če ne, povem še enkrat.“

Marsikatera pest se je stisnila silneje in v možganih se je vzbujalo nekaj, kakor da bi hotelo zmlesti tega človeka. Nekateri pa so se nasmihali.

Končno je bil poklican Kalin, da odda svoj glas. Malo je vzdregetal. Vse oči so se uprle vanj, prsa so se polnila s sapo. Zdaj se odloči — poraz ali zmaga. Nastala je tihota kakor v grobu. Razločno se je začul glas Kalinov, kako je imenoval — n a r o d n e k a n d i d a t e.

Za trenotek, za majhen trenotek še je vladala tihota. Zdelo se je, da si je ne upa prekiniti nihče, nato pa se je potresla dvorana od burnih „Živio“-klicev, kakor če v mirnem ozračju nenadoma zagrmí.

Izidor je prebledel.

„Izdajstvo... prokleti... Volili ste gospodo, kmet gospodo, ha-ha...!“

Logar pa je skočil med nje in vpil, kakor bi vežbal vojake:

„Saj sem djal, da bo to bridek smeh, ta „ha-ha“. Pravil sem celo, da ste bedaki. Dandanes še Kalinov več ne lovimo, posebno pa na limanice ne, ker so preveč zviti. Na tak slab in ničvreden lim, kakor je Toni, pa še posebno ne... Ti proklete ščuke, slovenožrci in druga taka golazen, kaj pa ste mislili?... Nič več ne bomo nemško gospodarili. Ho-ho-ho!“

Komaj se je naredil mir. Kmalu nato se naznani izid volitve. Niti eden nasprotnikov ni bil izvoljen. Bila je to sijajna zmaga, za nemškutarske tržane in „kmeta“ Izidora sramoten poraz. Bledi od jeze, s penami na ustnih, so

stali, potisnjeni v kot. Oči so se jim svetile, kakor šakalom.

Nekdo je zavpil:

„Kmetje, ste volili gospodo!“

Logar je vskipel:

„Pa vsaj svojo! Razumete, svojo gospodo, ne tujih ščuk, kakor bi vi radi. Nismo volili gospoda kmeta, ki je samo tedaj kmet, če hoče kaj od nas, drugače pa nas niti ne pogleda. Volili smo može, katerim nismo ničesar dolžni, kakor vi, ki ste vsak trenotek v nevarnosti, da vas odčero na meli... Ho-ho-ho!“

Sedaj se vzpne Izidor:

„Drži gobec, stari bedak!“

Logar mu pokaže hrbet in vpraša okrog stoječe s takim glasom, da je še druge zgrozilo:

„Vprašajte ga, koliko smodnika je kupil in kdaj ga bo postreljal. In če bo rabil majhne ali velike topiče, ali celo topove. Vprašajte ga...“

To zaničevanje je huje skelelo nasprotnike, kakor poraz. Posebno, ker se je vse krohotalo Logarju. Kar dvigali so pesti.

Logar je popravil svoje ščetinaste brke, stisnil obrvi in pljunil.

„Tfu..., dolžniki, ki hočejo prodajati zato, da smejo dolgovati, svoj jezik, ne bodo grozili svobodnemu človeku... Izdajalci, ljubše vam je sužnjiti, kot bi bili samosvoji... Tfu!“

„Kdo je izdajalec“, so rinili k njemu.

Logar je pa skočil na klop, da so ga vsi videli:

„Kdo je? vprašate. Vsi tisti, ki volijo in so volili nasprotnike Slovencev.“

„Ali ti niso Slovenci?“

„Pač, ampak taki Slovenci, kateri bi radi svoj jezik vrgli že davno čez gore. Ti Slovenci so podobni turškim janičarjem, ki so bili tudi slovenske krvi in krščanske vere, a so vendar najhuje razsajali po svoji domovini.“

„Sem li jaz..., jaz...?“

„Ha, če bi se vam buče izpremenile v zeljnate glave in prišle koze, da bi jedle, bi je na mah odpodil, zakaj

pocerale bi . . . Ali če bi se spremenili v solnate stebre, kakor Lotova žena, stražil bi noč in dan, da bi živina ne prišla lizat, zakaj, podivjala bi. — Pri zadnji večerji je tudi vaš patron vprašal Gospoda, če je ontisti. Ki ga bo izdal, sampa je vedel najbolj . . . Pfu . . . Kdo nima denarja za vrv? Iškarjot je dobil vsaj trideset srebrnikov, vi pa se z žganjico ne morete obesiti.“

Logar je izvlekel oguljeno denarnico in vrgel nekaj petic med nasprotnike.

„Kdor nima denarja za vrv . . . Evo! . . . Ali nisem milosrčen? Izidor vam še tega ne privošči . . .“

Logar bi še huje razsajal, ako bi ga njegovi ne bili potegnili med se in ga odvedli iz sobe. Po dvorani pa je bučalo od vpitja in kletvic in morala se je sprazniti s silo. Pretili so Logarju, da ga tožijo, dasi ga je v grozovitnem hrušču razumelo le nekaj ljudi. Vendar ga niso tožili. Ali so se sramovali? . . .

„To je prokleti človek.“

Oni pa, ki so bili primorani, voliti Izidora, bodisi radi čolga, ali česar drugega, so govorili na tihem:

„Prav govori!“

Izidor je priletel ves divji domov.

„Naj se mi še ta Kalinov vrag enkrat pritepe v mojo hišo, pokažem mu.“

Hčer se je ustrašila. Spoznala je, kaj se je zgodilo. Ni hotela pokazati pisma, vedoč, da bi se tedaj zgodilo še kaj hujšega.

Izidor je divjal po hiši, se lovil za glavo in ušesa ter klet:

„Ta sramota . . . vrag . . . Kaj sedaj . . . moji računi, če pride vse na dan . . .! Izgubljeno je, izgubljeno!“

Dal je napreči in se odpeljal v mesto.

VII.

Po slovenskem okraju je pa odmevala od logov do logov, od vasi do vasi, edina beseda:

„Zmaga!“

Kakor se je vse radovalo, ko so naši dedje premagali polumesec, tako so se radovali i sedaj. Prsa so dihala

prosteje, kakor oproščena težke more. Sedaj se je še-le sprevidelo, kako za slugo so doprinesli volilci Sloveniji. Celi okraj se je prebudil, in slehern je glasno priznaval, da je Slovenec. Prišli so pa tudi na sled raznim sleparijam in bivšega načelnika Izidora so djali pod ključ. Tožen je bil tudi radi podkupovanja, in Kalin je predložil pismo, v katerem mu je odpuščal Izidor obresti.

Logar pa si ni mogel kaj, da bi ne djal:

„Bog ve, ali je vlovil moj groš za vrv? Sedaj bi ga bil potreben. — Ali za vse nisem imel denarja. Kravo bi rad prodal, ako bi se oglasili in rekli: stric Ludvik, groš za vrv, bogme, dajte mi . . . primojdunaj, dal bi jim . . .!“

Leto dni za tem sta se poročila Kalinov Matej in Gorjakova Ivanka. Njuni sreci sta se našli povsem mirno in bila sta srečna . . . popolnoma srečna. Podleščani so ostali zavedni Slovenci in šli vsakokrat z navdušenjem v boj za slovensko posest, njim na čelu Matej. Logar pa je bil, čeprav že star, kakor je trdil, vedno neumoren agitator, pred katerim so se tresli nemškutarji celega okraja.

Nekoč je priberačila v Podlesje ženska, zanemarjena in razžrgana. Prosila je miloščine. Nikdo, razven Logarja, je ni spoznal, niti Matej, v katerega listnjaku je prenočila. On pa tudi ni nikomur povedal. Čemu tudi?! Kdo bi izgovarjal in budil spomine na nekdanjo ponosno Izidorovo Toni, sovražnico Slovencev. Saj je bila kaznovana dovolj. Pekla jo je vest neprestano, da je uprav ona kriva poraza in svoje nesreče. Ko bi se bila držala Mateja, bi njen oče ne sedel v ječi in ona ne beračila. Vsaj mislila je tako. Njen Adolf jo je speljal in potem pustil, ko je ugasnila Izidorova zvezda.

Vse na svetu se maščuje.

Tebi pa, vrlo slovensko ljudstvo, ki se pogumno staviš v bran za svojo domovino, blagor ti . . . Blagor tebi, domovina, ker imaš take sinove in hčere, pripravljene vedno iti za te v boj, doprinesiti katerokoli žrtev na tvoj žrt-

venik... Ne izgine rod, ki dom svoj
in jezik brani... Blagor tebi, ljud-
stvo, ki ljubiš in se žrtvuješ za rodno
grudo, za svoje svetinje, blagor ti, ki
nosiš v duši vtisnjen pečat ljubezni do
vere in domovine...

Rodni hiši.

Ob hišici rodni
Na večer slonim,
V njej vedno ostati
Do smrti želim.

Tu v kočicah nizkih,
Tu vlada pač mir,
V gradovih visokih,
Je večkrat prepir.

Kak v njenem naročju
Počivam mehko,
Pod njenim okriljem,
Kak sanjam sladko...

Njej srce bo zvesto
Ostalo vsikdar,
Od nje več želelo
Ne bo nikedar!

L—

Pomlad.

Vrnila se pomlad je mila,
In zlati se je vrnil maj,
In ptički so se spet vrnili,
Odet v zelenje spet je gaj.

Kako tam spet v naravo božjo
Prilezel starček je vesel,
Srce v radosti se pomlaja,
Da čas ga zimski ni še vzel.

»Že lani sem slovo od tebe,
Vzel, ljubi gaj, polje in log,
A spet dočakal sem te vigred, —
O hvala srčna tebi Bog.

Spet palico bom vzel popotno,
In šel bom skozi rodno vas,
In morebiti šel bom zadnjič,
Uživat v lug pomladi kras.« —

Brezskrbna mladost tamkaj raja,
V radosti ji žari oko,
Iz cvetek prvih vence vije,
Odprto se ji zdi nebo.

O, ko bi znala ti, o mladost,
Ohraniti si dušni maj,
Cvetela bi ti vedno vigred
Sred srca bil nebešk bi raj

Iz belih cvetk si venec spleti,
Ovii okoli ga srcá,
In skrbno čuvaj liljo v srcu,
In raj bo vedno v njem doma. —

Lj.

Škrjančku.

Le poj škrjanček pesem milo,
raduj cvetoče se pomladi!
Trpljenje moje ni minilo,
ti s petjem vigred mi osladi! —

V mladosti mnogo sem doživel,
kot mož dozorel sem v tujini,
v trpljenju rano bom osivel
in pesmi peval domovini...

Le poj škrjanček pesem milo,
veseli rajske se pomladi!
Trpljenje moje bo minilo,
ko grob odpre se zadnji nadi.

Medin Sterad.

Razgled po svetu.

Naš državni zbor se je sešel zopet
dne 18. aprila. Takoj v prvi seji so spra-
vili naši poslanci na dnevni red hrvaško
vprašanje. Cela zbornica se je kakor
en mož vzdignila za teptane Hrvate. —
Na Ogrskem je moral odstopiti kruti
trinog, minister Khuen-Hedervari, na
čelu novemu ministerstvu je Lukač. Na
Hrvaškem pa še zmiraj strahuje feldvebl
Čuvaj. — V angleškem državnem zboru
je sprejeta postava za samoupravo Irske,
gotovo ji pritrdi tudi gosposka zbornica.

— Lahi so zopet morali poslati novih
vojakov v Tripolis, laške ladije so pa
napadle nenadoma Dardanele t. j. morsko
ožino, skozi katero gre pot do Cari-
grada. Dardanele so od obeh strani
močno utrjene in Lahi ne bodo lahko
kaj opravili tukaj. — V drugi polovici
aprila je po nekaterih krajih mrazovje
napravilo veliko škode; celo po Južni
Italiji so imeli občuten mraz. — Na
Ruskem letos slavnostno obhajajo 100
letnico Napoleonovega poraza in 300

letnico, kar vlada Rusiji sedanja carska rodovina. — Na Dunaju se vršijo ravnokar občinske volitve, ki so velikega pomena za celo cesarstvo. V 4 razredu je od 21 zastopnikov bilo izvoljenih 11 krščanskih socialcev, proti katerim so se združili rdeči prekucni in krivonosi

židje ter njihovi pokorni hlapci — liberalci. — V Maroku v Afriki je vzbruhnila vstaja, domačini so poklali do 200 francoskih vojakov in sploh vsem Evropejcem napovedali vojsko. — Listi poročajo, da sv. oče resno bolehajo, vendar nevarnosti za življenje ni.

Orli.

Korajža. Veselo je, kako se mladeniči vrlo gibljejo in lepo vedejo, še lepše kakor marsikateri šolan gospod, a tudi slabe strani se opažajo, in to je zlasti pijančevanje. Kako se muči in dela čez teden, ko pa pride nedelja, pa misli, da mora ves denar zapiti in zapraviti! Pa kaj ko bi bilo vse to zadosti, kaj še vse pride iz pijančevanja: pretep strast, pride ob nedolžnost in zraven še ob dobro ime, naposled pa še na bolniško posteljo. Dragi mi fantje, zbudite se enkrat in spoznajte vendar, kaj je v resnici častno in pametno za vas; prebirajte radi »Naš Dom«, to je list za nas mladeniče, tam se boste marsikaj naučili in marsikaj izprevideli, kaj je

prav in kaj ni prav. Čudno je, da se mnogi fantje čisto nič ne zanimajo za dobro stvar, ne za dobro berilo, ne za društva. Več korajže treba. Ne sme vas biti sram in strah pred surovinami, ki se norčujejo iz vsake dobre stvari. Biti pijanec, razuzdanec, tat ali pretepač, to je sramotno, biti pošten kristjan in olikan človek pa je častno. Ničvredneži znajo agitirati za svoje lumparije, tudi mi agitirajmo za dobro stvar, to je možko in viteško. Na delo tedaj, do konca značajni, poštenih namenov, a bolj še dejanj. To so misli in želje kmečkega mladeniča od Sv. Martina pod Vurbergom.

Dekliški vrtec.

Mesec maj. Vse je veselo, vse se raduje, ko se nam krasni maj približuje. Kaj ne, drage sestrice, da so resnične besede, ki sem jih izbrala za uvod. Po pravici lahko rečemo, da je mesec maj najlepši celega leta in to pa posebno zato, ker je posvečen nebeški kraljici. Glas vesele aleluje, ki je tako mogočno odmeval v naših pevskih zborih, je potihnil pa kmalu se bodo začele razlegati prekrasne majniške melodije, ki polnijo z nepopisno radostjo srce vsakega dobrega kristjana, posebno pa se veselijo tega meseca pravi Marijini otroci, da časte svojo nebeško mater.

Drage sestrice širne Slovenije, ki boste čitale te moje vrstice, upam, da ste vse dobre hčere Marijine, kaj torej hočemo me Marijine hčere letos pokloniti svoji Materi kot šmarnični dar? Nimamo zlata in srebra pa tudi tega naša

Mati ne potrebuje. Nekaj pa imamo, kar je lepše in dražje od vseh zakladov sveta in to je naše srce, ki ga želi Marija od nas za dar. Z veseljem torej poklonimo ta dar na Marijin oltar. Nikakor nam pa ne bodi dovolj, če darujemo Mariji samo srce, temveč darujmo in izročimo Njej vse, kar smo in imamo po naravi in milosti, vse, vse darujmo svoji nebeški Materi s tem namenom, da hočemo za naprej delati vse po Mariji za Jezusa, da se odpovemo lastni volji svojim mislim in namenom ter delamo po Mariji in v Mariji v večjo slavo najsvetejšega Srca Jezusovega. Mile sestrice, loči nas sicer daljava pa ljubezen naj nas druži, sveta ljubezen do Boga in Marije ter mile slovenske domovine. Zlasti v tem mesecu pokažimo ljubezen. in udanost, ki jo gojimo do svoje nebeške Matere, lepšajmo njene podobe

in prepevajmo njene pesmi ter z vsemi deli povečujmo nebeško kraljico. Če bomo tako ravnale, tedaj nas bo Marija vesela, pa tudi nas bo navdajala sladka zavest, da smo delale dobro ter izpolnile svojo dolžnost

Kar se giblje in živi
Kraljico majnika časti.

Marijina hči.

V zelenem logu! Posetila me je prijateljica Marica. Razveselila sem se je — saj urica prijateljskega pomenka je prijetna.

Krasen dan nastopajoče pomladi izvabil je naju v naravo.

»Poglejvi še malo h klopici pod kostanjevim drevesom!« svetuje Marica.

»Pojdivi! — saj zdaj naju ne ovira več zima in prvi najin izprehod bodi v zeleni log!« ji pritrdim veselo.

In šle sve. Pred vhom v log sta se razvccitali dve snežno beli črešnji.

»Poglej — poglej, vsaki ena je cvetela!« vsklikala je veselo Marica.

Veselila sem se tudi jaz spomladi, še bolj pa me je osrečil pogled v njeno vedro in srečno oko.

Log je naju sprejel v svojo sredino, kjer sve se zadovoljno usedli vsaka na svoj konec klopi.

»Dolga si bila, zima, ki si nama zaprla pot tukaj sem — a zdaj je konec tega dolgočasja. Ti pa pomlad si naju zopet privabila;« modrujem, da pridevi v pravi pogovor.

Marica pa je uprla pogled v tisti košati kostanj — malo pomislila, potem pa začela po svoji lepi navadi deklamirati:

»Kostanji, lipe zelenijo,
ko pomlad pride v gaj —
Kostanji, lipe govorijo,
da vse se vrne kdaj!...

Ah, spomlad in ti zeleni log! s kako nežnostjo sve začeli potem razmotrivati te pomenljive vrstice.

Kako se je ob tem pogovoru oživila Marica. Zaupala mi je neko skrivnost, ki že dolgo tli v njenem srcu. — Namreč željo, da bi se s to probujajočo pomladjo vzdramile tudi naše mla-

denke. Letos bomo baje imeli v naši župniji lepo slavnost, in kako bi ta dan najlepše proslavile?

Ali ne v lepi ljubezni, ki naj nas zveže v tesno vez — pravega domoljuba — prave odkritotrne ljubezni ene do druge — namreč z dekleško zvezo.

Tam v zelenem logu porodila se je misel za vas sestrice — uvažujte to misel! Vzdramite se! združimo se! Ne bomo koristile s tem samo sebi, ampak s svojim odločnim korakom lahko mnogo pomoremo novemu naraščaju, mlajšim sesticam.

Ne bodimo sebične — ampak delajmo za svoje sestrice — delajmo za narod! Mnogo lahko storimo v tem oziru in v tem naj obstoji tudi ves naš ponos!

Dal Bog, da se uresniči ta njena odkritosrčna želja! — tega se bodele veselile z nami tudi ve mladenke naše lepe domovine, ter ne bodele užaljene, da sem posvetila delo našega vrtca tako — nekako domačemu krogu, kaj ne —, da ne?!

Zato pa Vam pošljem s pozdravom še to-le v pomislek.

»Le ti spomlad, ki v srcu cveteš,
le ti ne vrneš se nazaj,
če samo enkrat si umrla, —
umrla si za vekomaj!...

Zvonimira.

Zahvala novi sotrudnici v Berolinu.

Dovolite, g. urednik, da se zahvalim v imenu vseh Slovenk naši slovenski sestrici iz Berolina, ki nas je razveselila s svojim podučljivim spisom v 7. zvezku »N. D.« Gotovo smo njej hvaležne za njen spis. Obljubila, nam je kaj poročati o katoličanstvu in o mladinskih organizacijah v Berolinu, res bi nas veselilo in zanimalo, da bi se že le skoraj oglasila in nam poročala kaj podučnega. Tudi jaz še hočem prav dobro opomniti takšne, ki si v velikih mestih službe iščejo, da bi se naj držale njenega nasveta. Ker se res mnogokrat zgodi, da takšna dekleta ne vedo, kam gredo in če potem nimajo nič pismenega pri sebi, pa se jim prav slabo godi.

Tudi bi Vas svarila, drage mladenke,

da se ne spuščate v tujino s tako zvanimi agenti. Ker tudi ti obljublajo na vse mogoče načine dobre in lepe službe, potem pa privedejo dekleta v največjo nesrečo. Povedati Vam hočem vzgled, kar mi je pripovedovala meni dobro poznana žena, kako se je godilo njeni sestričini. Ta namreč ni marala ostati doma, mlada in neizkušena je silila v svet, v velika mesta je šla iskat si sreče, na veliko žalost svojih starišev. Iz Dunaja je šla v Nemčijo in ondod je odšla s tako zvanim agentom v Severno Ameriko. On ji je namreč obljubil dobro službo, ko pa pride tje, ji pove svoj namen; namreč da naj bo pri njem. Kakor njegova sužnja bi imela biti in vse storiti, kar je on zahteval.

Ona se je seveda zelo prestrašila in iskala si je pomoči, da bi se rešila hudobneža, ki jo je tako opeharil. Bog ji je poslal še ob pravem času pomoč, namreč da je tam našla neko slovensko družino, k tej se je zatekla in povedala, kako da je nesrečna, tako daleč od svoje domovine in nima denarjev, da bi se domov peljala. Ti so jej seveda pomagali, da je prišla srečno domov, na kar so stariši plačali veliko svoto tistim, ki so jej prej denar posodili. Tako je potem sama pravila, da ni našla nobene sreče v tujini.

Zato pa bi jaz vsem takšnim dekletom, ki nimajo sorodnikov ali dobro poznanih ljudi v tujini, branila naravnost hoditi v tujino. Ker če je dekle neizkušeno in mlado, se da kaj rado pogovoriti, navidezno dobrim ljudem, ki pa jo potem spravijo v slabo tovaršijo. Oh, koliko je takšnih deklet, ki gredo in si v drugi deželi volijo svoj stan, namreč da se poročijo z možem drugega naroda, drugega jezika in še dostikrat druge vere. To se pač rado zgodi v Nemčiji, kakor tudi v drugih državah. Tudi jaz sem bila pred 4. letmi v Nemčiji pri svojih sorodnikih, in sem imela priliko večkrat kaj takega slišati. Mnogo je takšnih slovenskih družin, ki so stariši Slovenci, otroci pa besede slovenski ne znajo. Temu so seveda krivi stariši, ki jih ne učijo. To je res žalostno. Ne, drage mladenke, tega ne storite nikdar, ne zaničujte svojega maternega jezika

in svoje domovine, čeravno ste daleč proč od nje, spominjajte se dostikrat, da ste hčere slovenske. Zato je res lepo, da katera o priložnosti spet kaj koristnega poroča. Tudi bi Vas prosila, vse slovenske sestrice v tujini, razširjajte ta lep in tako dober list »Naš Dom«. Ljubi Bog Vam bo to gotovo bogato poplačal. Naj bi se v Nemčiji tudi tako razširil, da kjer bi stanovala kakšna slovenska obitelj, tje naj bi mu bila pot odprta.

Potem bi gotovo večkrat tudi iz drugih krajev slišale kaj lepega in koristnega od naših nam nepoznanih sestrice. Tudi bi me veselilo če bi ta, ki nam je prvi spis doposlala, sporočila svoj popolni naslov, ker to želim iz važnega razloga.

Iskrene pozdrave pošilja vsem zavednim Slovenkam širom naše domovine kakor tudi vsem v tujini Vam vse dobro želeča mladenka iz Spod. Štajerja

A. O.

Domači vrt.

Pomlad mila odklenila
Svoj veseli nam je raj,
Cvetje klije, radost sije,
Zeleni že vrt in gaj.

V jeseni smo se nekako poslovili iz domačega vrta, toda — z obljubo, da se v pomladi spet v njem vidimo, ter ga začnemo spet pleti in okapati. Ostale so nam še nekatere točke o domačem vrtu, katere nam je nasvetovala »stara kuharica« ali po novejšem »Svetovalka.« Kajne, naša ljuba Svetovalka, da nam boste nasvetovali še več tako koristnih reči, ko bomo imele domači vrt lepo obdelan? Gotovo, saj ste nam obljubili, da nam hočete zmiraj pomagati z raznimi nasveti! Slovenska dekleta Vam bomo pač zmiraj hvaležna! — Sedaj pa na vrt.

Točka 6. Kateri vrtni pridelki si smejo, oziroma ne smejo biti sosedni. — Na grede smo posejali, oziroma posadili vse, kar pač rabi gospodinja. Krompir, grah, fižol, peteržilj, vrtno korenje, pač vse v kuhinjo, oziroma v »lonec« spadajoče reči. Nekatera zelenjad

zraste visoka, druga je spet nizka, zato moramo gledati, da so prav nasajene, ker velike rastline delajo majhnim senco, ali pa jih zaduše, če segajo na sosedno gredo. Med letno salato pa se navadno sade kapusnice (zelje), ker se salata spravi prej iz gred, kakor se zelenjadnice razrastejo.

7. Praktično menjavanje torišč. — Na enem mestu ali gredi ne uspevajo zmiraj ene in iste rastline. Ene potrebujejo več redilnih zemeljskih snovi, druge spet manj. Čeravno gnojimo vrt vsako leto, vendar moramo menjati z rastlinami, če hočemo, da se nam lepše razvijajo.

8. Razna semena in vsajenke. Če hočemo, da nam rastline dobro uspevajo, moramo imeti zato tudi dobro seme. Dobro je, če imamo domače seme, za katero znamo, da nam bo kalilo. Včasih nam domače seme tudi ne kali, če ni prav spravljeno. Seme moramo, ko smo ga porezali, djati na suho, da odpade iz cvetnih glavic, potem pa ga osnažiti plev in smetja ter spet spraviti na primeren kraj, kjer ni prevlažno, ne presuho. Če hočemo, da bomo imeli kaj prida sajenke, moramo seme kar najbolj redko nasejati. Gosta setev daje slabotne sajenke, ki potem nikdar povoljno ne uspevajo. Zelo drobno seme se lahko zmeša s prstjo, da se lažje seje. Gledati se mora, da za grede setvenice izbereš take, ki so na solnčni legi. Ko setev skali, in se ti zdi pregosta, jo preredi in prepipilji, da ne bodo sajenke šibke in slabotne. Redkeje ko seješ, lepše sadike dobiš. Ko so sadike dovolj močne, jih presadi v zato pripravljene grede.

9. Čas in način sejanja in saditve. Čas za sejanje je navadno v mesecu sušcu. Na gredah setvenicah vzgojene sadike se navadno razvijajo v 6—8 tednih po sejanju, da so dovolj močne za presaditev. Tedaj imajo navadno 4—6 listov. Kdaj se ravno preseja, je odvisno od vremena; če je bolj toplo, tedaj tudi prej seme kali in se razvija, vendar pa je ta doba proti koncu aprila in v začetku maja. Najugodnejši dnevi za saditev so oblačni dnevi, ali pa zvečer, zlasti če je prej dež namočil. Če pa ni dežja, pa namoči vsako rastlino posebej s prestano vodo. Zamakati pa moraš še več naslednjih večerov, da se sajenke ne posuše vsled pomanjkanja mokrote.

Sadike oprezno izpipilji, da jim korenin preveč ne poškoduješ. Sadi pa le lepe in močnejše sadike, nepopolne pa pusti; iz njih ne zraste dosti prida. Vsaka rastlina potrebuje prostora in svetlobe, zato pa sadi redko, da ne segajo korenine od ene sadike v drugo. ko razrastejo. Sadi se tako globoko, kot so sadike prej bile v zemlji. Da je lepše na oko, sadi po vrsti, v ravni črti. Navadno se naredi v zemljo luknja s klinom, v katero potem postaviš sadiko, ter jo pritisneš močno k zemlji.

Sedaj še nam ostaneta samo dve točki, namreč: stanje vrta v posameznih mescih in kaj velja glede sadovnjaka in vrtnih cvetlic. Sem radovedna, če se zglašijo tudi kaka druga vrtnarica, da mi pomaga na vrtu. To gotovo pričakuje, ter iskreno pozdravlja vse pridne vrtnarice dekliskega in domačega vrta

Vaša stara znanka iz vrta.

Društveni glasnik.

Ptuj. Radi priprav — oziroma uprizoritve igrokaza »Na Marijinem srcu« — je izostal v aprilu shod »Dekliške zveze.« Tem slovesnejše se bo vršil v majniku shod — tretjo nedeljo — to je 19. majnika po večernicah v društvenih prostorih. — (Kmetška posojilnica v min. samostanu.) Na dnevnem redu bodo predavanja, — deklamacije, dvogovori in petje. Že danes opozarjamo članice in goste na velevažen — zanimiv shod.

Odbor.

Sv. Juri v Slov. gor. Zadnji žarki zahajajočega solnca so se dne 26. sušca poslavljali od nas. Ravno v istem času se je poslavljalo od sveta vrli mladenič Jožef Tomažič. V cvetoči mladosti 27tih let ga je pobrala kruta morilka mladine, sušica. Rajni je bil mirnega značaja, zvest Marijin sin, vnet član pevskega zbora, ter je rad zahajal k sestankom naše mladeniške zveze. K zadnjemu počitku smo ga sočlani spremljali z zastavo Marijino in s svetinjami na prsih. Pevski zbor je svojemu sopevcu zapel dve žalostinki. Ob odprtem grobu so mu pa

duh. gosp. voditelj v slovo govorili besede, ob katerih je bilo rosno vsako oko, ter ga stavili v izgled nam mladeničem kot vzornega ljubitelja Boga in Marije, ter vnetega delavca v prid narodu in domovini. Mladeniči, posnemajmo ga! Duh njegov zavladaj med nami in ž njim sloga, bratstvo in edinost. Ti pa prijatelj dragi, počivaj sladko v rodni grudi, katero si ljubil in ji bil zvest do konca svojih dni. Drag si nam bil, zato Ti ohranimo časten spomin, četudi

Ti bil nam nisi brat po krvi,
A več si bil nam tisočkrat
Ti bil prijatelj naš si prvi
Po srcu in po duhu brat!

Višemir Šentjurski.

Št. Jurij ob j. žel. Dekleta dekliške zveze so za kat. bralno društvo priredile na belo nedeljo lepo igro »Marijin otrok sem«, ki je iz nemškega prestavljena. Kratka vsebina igre je tale: Dve sestri, Marija in Ema, iz boljšega stanu sta različnega značaja. Marija je vzgledna članica Marijine družbe; vse njeno Bogu vdano govorjenje in človekoljubno obnašanje jo razodeva kot Marijino hčer. Ema je pa bolj otrok tega sveta. Dasi v svojem srcu še dobra, je vendar svoji materi, dobri teti in ljubi sestrici zaradi svojega stika z napolizobraženimi brezverskimi krogi in zaradi svoje nepremišljene zaroke z drugovercem napravila marsikatero bridko uro. Nepričakovana smrt matere jo je sicer pretresla, a življenja svojega ni popoljšala. Izguba premoženja in vsled tega Ervinova nezvestoba sta bila za njo nova udarca, ki sta ji zagrenila življenje, do pravega spoznanja je pa nista pripeljala. Lepše uspehe je pa imela ljubeča sestra, nje molitev ter sočutna pozornost, ki dasi sama tudi obubožana, se v svoji službi kot odgojiteljica prav dobro počuti; da, bila bi popolnoma srečna, ako bi videla srečno tudi svojo sestro. In to veselje ji Marija nakloni, ker Ema postane Marijina družbenica. Prisrčen je posebno prizor, ko otroci gospe pl. Denare prosijo mamo, naj jim pusti Marijo kot vzgojiteljico, ki bi imela oditi, ker ji je zabranjeno izpolnjevati verske dolžnosti. Igra se priporoča posebnoma Marijinim družbam. Igrale so prav izvrstno. Nazadnje še je obilni ribji lov povzročil mnogo zabave.

Sv. Vid pri Grobelnem. Na veliko nočni pondeljek je v naši župniji mirno v Gospodu zaspala zvesta Marijina hčerka in sestra tretjega reda sv. Frančiška Ana Zajc. Nesrečna sušica, ki je že toliko mladim ljudem pretrgala nit življenja, je tudi tej deklici po dveletnem hiranju bila vzrok smrti. Stara je bila šele 34 let zapustila je svoje ljube brate in pa drago mater. Rajne Ane pogreb je bil v sredo, dne 10. aprila ob 11. uri. Ganljivo je bilo videti, kako so jo nesle k večnemu počitku dekleta iz Marijine družbe in ob enem sestre tretjega reda. Vodili so spreved častiti g. Franc Sinko iz Šmarja ter v prav lepem, in ganljivem govoru slovo vzeli kot vodnik, Marijine družbe. Tako

je pokazala vrla družba Marijina iz Šmarja in iz Ponkve ljubezen do svoje sestre. Bila je od vseh spoštovana, pridna bogoljubna in poštena deklica. Sladko tam počivaj, mir srečo rajsko uživaj, pri Jezusu in pri Mariji sveti raj uživaj.

Mladenka R.

Prihova. Že je minulo precej časa, odkar smo se videli v N. Domu. Od zdaj znanprej se bomo večkrat. Povem Vam tiho, da imamo pri nas nov oder, okoli katerega se nas je dne 8. aprila zbralo okoli dvesto. Bil je primerno okrašen. Na odru so nastopile pevke in zapele venček pesmi; g. vod. so nam povedali pomen odra, in nas primerjali pticam selivkam, ki so enkrat tu, drugič tam; mi smo pa konečno našle prostor, kjer se bomo lahko večkrat in v obilnejšem številu zbrale. Nastopili sta v dvo-govor Marija Muc in Ana Bečan, »Najlepši kinč«. Pisanke nam je delila M. Plečko, opisala nam je kakšno mora biti čisto, nedolžno dekle, njene rahle besede so nam segle prav do srca. Baza Pučnik, je opominjala, naj se izobražujemo v pravem pomenu in naj bomo prave boriteljice sv. vere. N. Kumer nam je povedala šaljivo zgodbo o pijancu. Konečno se še ojunači M. Muc in naredi kratek govor za »Treznostni odsek.« Imenovani dan se je tudi prav dobro agitiralo za treznost. Kje je bil krožek mladenk, tam je bila agitatorica trez. odseka. To pač ni lahka stvar, si mislim. Veliko truda, pa malo uspeha. Počasi stopamo iz stopnice na stopnico, da ne pademo nazaj v globino, iz katere bi še težje vstali.

Galicija pri Celju. Že dolgo se ni o nas nič slišalo v N. D., vendar prav živahno delujemo v Izobraževalnem društvu. Naša mladina se zaveda, kako važen čas za izobrazbo duha in srca je čas mladosti. Črez zimo smo imeli skoraj vsako nedeljo predavanje naših voditeljev. Dne 25. januarja je bil tudi poučni tečaj, ki je bil dobro obiskan iz domače in sosednjih župnij. Pa tudi dekleta nečejo zaostajati za mladeniči. Naprosile so si govornice od sosednjega društva iz Petrovč, ki so prišle dne 4. svečana predavat v naše društvo. Pozorno so poslušale govore vrlih predavateljic in marsikatera, ki se je prej še bala nasprotnikov, češ, kaj bodo rekli, se je ojunačila in pristopila k društvu. Vsa čast mladenkam, ki se ne sramujejo zabavljic nasprotnikov, ampak se zavedajo, da bi bilo za nje sramotno, ako bi jih taki ljudje hvalili. Dekleta gališka, le tako naprej! Združite se vse v Izobraževalnem društvu, katerega namen je: združiti vso pošteno mladino, da čednostno preživi mladostna leta, ter si s poštenim življenjem pripravlja pot za bodoči poklic: vrlih gospodarjev in dobrih gospodinj. Zadnjič mi je tudi nekdo tiho na uho povedal, da se bo vršila prihodnji mesec predstava. Če se bo to uresničilo, Vam bom, g. urednik, že poročal. Ti pa mladina gališka: ponosno in nevstrašeno naprej! Ne v gostilne in slabe družčine, kjer se zapravlja zdravje dobro ime in pa denar; ampak v bralno sobo,

kjer se izposojujejo knjige in časniki, iz katerih se lahko mnogo naučimo za poznejše življenje. Zato pa:

Naprej mladina v tej krajini,
Poprimimo se dela vsi
V čast Bogu slavo domovini
In ponos Gališki župniji

tajnik.

Sv. Miklavž pri Rimskih Toplicah.

Dne 29. svečana je umrla tukaj pridna deklina Marija Ožek, stara 26 let. Bila je radi svojega čistega in pobožnega življenja od vseh spoštovana. Bila je tudi članica Marijine družbe v Laškem, katere še žalibog pri nas ni. Počivaj v miru, blaga sestra! V Našem Domu berem tako vesela poročila, o delovanju dekliških in mladeniških zvez, pri nas pa vse spi. Ali bi pri nas kaj takega ne bilo mogoče? Ali morda ni potreba? Marsikateri bi z veseljem pozdravil, pozdravila kakšno mladinsko organizacijo, le začeti ne znamo. Na noge, Šmiklavčani, da bomo imeli potem kaj veselejšega poročati.

Braslovče. V nedeljo dne 21. aprila je imela naša dekliška zveza svoj prvi občni zbor. Nekoliko kasno, kaj ne? Pa smo dejale, naj bo po preteku enega leta. Predsednica Trezika Šketa lepo pozdravi navzoče mladenke ter priporoča edinstvo in medsebojno ljubezen v naši zvezi, ker le tako bo mogla se lepo razvijati in napredovati. Poročilo tajnice gđ. Zofije Šketa: Dekliška zveza v Braslovčah se je ustanovila dne 5. marca 1911. Preč. g. dr. J. Hohnjec iz Maribora so govorili na ustanovnem shodu, ter nam dokazali, kako potrebna je mladinska organizacija za naš slovenski narod. Odbor, kateri zvezo vodi, se je izvolil dne 26. marca ob navzočnosti preč. g. kaplana Ivana Vogrince in precejšnjega števila ukaželjnih mladenk. Zofija Šketa prečita pozdravno pismo preds. S. O. Marije Dreo, ki se takrat ni mogla udeležiti zborovanja. Terezija Šketa, nas je navduševala za zvezo in govorila o velikem pomenu dekliških znakov. K zvezi je pristopilo takoj 68 deklet. V odbor so bile izvoljene: preds. Ter. Šketa, podpred. Mar. Bošnjak, tajn. Zofija Šketa, blag. Mar. Žvaiger, odbornice: I. Prislán, N. Rizmal, H. Pader in F. Travner. Prvi sestanek dne 9. aprila 1911. Preč. g. kaplan so nas na podlagi pastirskega lista, prem. knezoškofa Ljubljanskega svarili pred slabimi časopisi, kateri so najhujši strup slovenski mladini. Drugi sestanek dne 14. maja. Povše Justina prednaša »Slovenka sem.« Šketa Ter.: na podlagi zgodbe o »Devici Orleanski« vspodbuja dekleta k marljivi agitaciji za krščansko stranko. Žvaiger Mar.: pravi, da bo dekliška zveza prinašala korist vsakej, pa tudi celi domovini. Pader Hel. navdušuje vse za delo za našega kandidata g. dr. Korošca. Tretji sestanek dne 9. julija. Marija Drev, preds. zveze slovenskih deklet iskreno pozdravi vse mladenke; nato v obširnem in krasnem govoru razpravlja o vprašanju; kako naj ženska nastopa v jav-

nosti. Drugo točko je tvoril dvogovor mladenk Juhart Juljane in Helene Povše: Zakaj k dekliški zvezi? Vodlak Mar. vzpodbuja k branju dobrih knjig in časnikov. Četrty sestanek dne 13. avg. Šketa Ter. otvori zborovanje, prečita pravila dekliške zveze, priporoča shod na Oljski gori in knjižnico gđ. Pepce Senice. Pader Helena pravi: skrb vsakega dekleta mora biti, delo za narod, za prihodnost, mladost naj bo krepost. Vodlak Mar. govori zoper pijančevanje, in svari dekleta rekoč: ne iščite veselja v krčmi, še manj v družbi fantov. Praprotnik deklamira »Ljudmila«. Dne 26. avgusta se je vršil velik dekliški shod na Oljski gori, katerega so se udeležile večinoma vse članice naše zveze. Peti sestanek dne 21. oktobra. Šketa Zofija čita o gospodinjstvu. Vodlak Mar. govori o boju med dobrim in hudim, trem sovražnikom (lastno slabo nagnjenje, svet, hudi duh) se pridruži še četrti to je liberalizem, kateri nam hoče vzeti ljubezen do Boga in domovine. Sklene: navdušeno v boj zoper liberalizem z Bogom in Marijo za slovensko domovino! Turnšek Cilka govori zoper ponočevanje, priporoča pobožnost in ponižnost. Bošnjak Mar. deklamira: »Slovenska zemlja«. Šesti sestanek dne 10. novembra. Šketa Ter. govori o ženskem delu in o raznih poklicih ženskega stanu. Članica — Katarina pravi, da je ponižnost podlaga vseh drugih čednosti. Šketa Zofija nadaljuje o gospodinjstvu. Sedmi sestanek dne 14. jan. 1912. Šketa Ter. razpravlja, katere čednosti smo si pridobile v preteklem letu in katere slabosti opustile. Preč. g. kaplan poročajo o velikanskem Marijinem kongresu v Solnogradu. Osmi sestanek dne 11. feb. Velik sestanek deklet dekanije braslovške. Takrat nas je počastila gđ. Pepca Senica s svojim obiskom. Ta dan ostane pač vsem udeleženkam v najprijetnejšem spominu. Deveti sestanek dne 9. marca. Šketa Terezija govori o branju, kako je treba čitati in kaj, da nam bo branje res koristilo. Juhart Juljana deklamira: »Slava slovenski domovini.« Bošnjak Marija: Če hočemo sadu, moramo delati. Tako je tudi v človeškem življenju. Delajmo torej v mladosti, da bomo imeli na starost kaj žeti in da se bomo lahko z veseljem spominjale mladostnih dni. Sedminek govori o lepoti nedolžnega dekliškega življenja, ter svari mladenke pred plesom. Izvolil se je odbor in sicer: preds. Terezija Šketa, podpred. Marija Vodlak, tajnica Marija Bošnjak, blagajn. Zofija Šketa, odbornice: Helena Pader, Neža Rizmal, Ivanka Prislán, Franca Travner. H koncu so nam še č. g. kaplan podali dosti lepih nauk, po katerih se hočemo vedno ravnati, ker le tako jim najlepše skazemo svojo hvaležnost. Tako je sedaj minolo eno leto, odkar obstoji naša dekliška zveza. Dal Bog, da bi se ona tudi zanaprej še tako lepo razvijala in napredovala, ter združila v sebi vse ukaželjne in za dobro stvar vnete braslovške mladenke.

Sestre, združimo vse dušna svetila
Ter dajmo jih domu na sveti oltar,
Da v kres veličasten se bodo strnila,
Ki segal do neba bo jasni mu žar:

Ta domu prepodi morilne temine,
Osvetli, oslavi v očeh ga tujine!

tajnica.

Vovbre pri Velikovcu: Dragi Naš Dom, upam da boš drage volje sprejel malo poročila tudi o gibanju koroške mladine, oziroma knjižnice. Zato ti bom kaj, ker vem, da se ti ljubi naš mladinski list dobro zdi če malo zveš tudi kaj o koroških Slovencih, posebno pa mislim, da bo to tudi še za naprej v spodbudo, kar boš tukaj nam podal v vzgled, kako se izobražujemo in zanimamo za dobro in pošteno berilo. Naša knjižnica šteje blizu 600 knjig, katere so večina darovane od čast. gosp. duhovnikov, ki so tukaj ta čas pastirovali. Največ so darovali sedanji gosp. župnik Jan. Ebner, zatem sedaj že umrli gospod Rup. Rotter in tudi čast. gospod Iv. Kogelnik, sedaj na Radišah. Za njih časa se je čitalnica odprla 2. svečana leta 1907. našemu društvu, ki je bilo prejšnje leto ustanovljeno po prizadevanju čast. gosp. dr. Janka Arnejca, ki so imeli s tem najboljšo voljo ljudstvo k pravi izobrazbi pripeljati ali vsaj nekaj mladine od grde nemškutarije odvrniti. Tukaj se moram tudi še spomniti Mohorjeve družbe in slov. kršč. socialne Zveze v Celovcu, ki sta tudi lepo število knjig darovali, nekaj jih je pa tudi društvo naročilo. Društvo je izposodilo l. 1907 44 bralcem 171 knjig, l. 1908 48 bralcem 176 knjig, l. 1909 46 bralcem 263 knjige, l. 1910 50 bralcem 274 knjig, 1911 35 bralcem 200 knjig. Torej skupaj za pet let 213 bralcev, ki so si izposodili 1084 knjig, od zdaj so bile sposobne najbolj povestne knjige, bilo bi želeli, da bi si začeli tudi druge, kakor nabožne in gospodarske ter socialne vsebine, ki so zelo potrebne za sedanji čas, katerih je dovolj. Časniki so tudi sledeči v čitalnici na razpolago: Mir, Naš Dom, Slov. Gospodar, Bogoljub, Glasnik najsv. Serc, Zlata Doba, in še tudi en nemški, Land-Bote. Dolgo je sicer to poročilo za enkrat, pa ker še prej nikdar ni bilo tebi sporočeno, se je za teh pet let že malo nabralo, drugič boš moral kakor mislim že prej sprejeti kako poročilo iz našega društvenega, oziroma čitalniškega gibanja in Bog daj da bi bilo dobro. Prisrčen pozdrav podaj, dragi Naš Dom, vsem somišljenikom na vsem Slovenskem, posebno še Koroškem, da bi nas ti tudi tako mogoč vneti za narod in domoljubje, kakor si svojo domačo štajersko mladino. Poroča knjižničar.

Črničar na Primorskem. Dragi mladeniči, ker vam želim dobro, hočem nekoliko govoriti o mladeniški Marijini družbi.

Moja edina in iz srca goreča želja je, da bi se povsod, kjer je količjak mladeničev, ustanovila Marijina družba, da bi vsi z veseljem pribežali in se združili pod Marijino zastavo, in tako delali čast občini v svoj lastni prid.

Dragi mladeniči, ako hočeš biti vesel in zadovoljen in ponižnega srca, posluži se te prelepe družbe, katero sem ti ravno kar navedel, verjemi mi, da biti Marijinim služabnik je večja čast nego posedati vso čast celega sveta.

Tudi jaz sem bil svoje čase bolj mrzel za čast brezmadežne Device Marije, toda ko sem okusil, kako prijetno je biti pod zastavo Brezmadežne, sem ves srečen in zadovoljnega srca. Ne čudi se temu, ako ti rečem, da sem srečnejši od mnogoterih, ki se prištevajo k srečnim.

Poglejmo dekliske družbe, kako lepo uspevajo in cvetijo, tako bi tudi mladeniške Marijine družbe lahko lepo cvetele in donašale obilen sad.

Ali žalibog tu in tam ni nikogar ali pa zelo malo, ki bi se za stvar pobrigali.

Jako nerad, pa sem nekako prisiljen pokazati lastno rojstveno Vas, v kateri bi lahko uspevalo lepo število Marijinih vaščakov.

V Črnicah na Primorskem smo še tako mlačni mladeniči, da, bi skoraj rekel, da se sramujemo kaj takšnega ukreniti Zares žalostno.

Sicer upam, da bo kmalu temu konec, kajti kadar bo prilika posvetiti hočemo vse svoje moči, da se zganemo tudi mi.

Pogovor pravi: iz malega raste veliko, in tako upam, da bo tudi pri nas iz malega števila zrastle mogočna četa

Marijin častilec

Št. Pavel pri Preboldu. Prvo polletno poročilo o delovanju naše »Dekliške zveze«. Dne 22. oktobra l. l. se je vršil ustanovni shod, o katerem se je že svoječasno poročalo. I. poučni shod je bil dne 5. novembra. Predsednica Julika Ocvirk je pozdravila navzoča dekleta ter opisala težave dela v zvezi. Ni pa pozabila tudi veselja, ki ga bodo imele vse marljive sodelavke. Micika Kunst nam je podala nekaj naukov glede skrbi za zdravje. Neža Valant nas je opozarjala, da se učimo pravilno pisati slovenščino. II. poučni shod, dne 3. decembra. Frančiška Ocvirk in Micika Kač sta predavali dvogovor: »Zakaj k dekliski zvezi?« O ženskem delu, razpravljala Karolina Krašovec. Julika Ocvirk nam je čitala iz knjige »Gospodinjstvo«, kakšna mora biti dobra gospodinja. III. poučni shod, dne 1. januarja: 1. predsednica Julika Ocvirk je želela našemu včl. g. duh. voditelju, kakor tudi vsem članicam veselo in srečno novo leto. 2. Trezika Ocvirk je deklamovala pesem »Na potujčeni zemlji«. 3. Vrla članica dekliske zveze na Gomilskem, Katica Zaveršnik nas je vspodbujala k vsestranskemu delovanju narodu v dobrobit. 4. »Kako se lahko izobražujemo v dekliski zvezi?« dvogovor Helene Šibila in Micike Rančigaj. 5. Micika Sinkovič nas je vspodbujala k posnemanju Marijinih čednosti, posebno pokorščine. 6. Micika Kunst je nadaljevala čitanje iz knjige »Gospodinjstvo«. IV. poučni shod, dne 25. februarja. 1. Predsednica D. Z. iz Št. Jurja ob Taboru Zofija Lukman nam je orisala v navdušenem govoru najlepše čednosti dobre gospodinjke, namreč: vernost, redoljubnost, snažnost in varčnost. 2. Trezika Lešnik je deklamovala: »Jeftejeva prisega«. 3. Cecilija Matko nas je vspodbujala k ponižnosti. 4. Neža Valant nam je podala v kratkih potezih življenje sv. Neže, ki nam je vzor nedolžnosti in stanovitosti v veri. 5. Iz »Knjige o lepem vedenju« nam je čitala Ivanka

Žvajger par važnih odstavkov. V. poučni shod dne 10. marca: 1. »Samostanski vratar«, deklamovala Lizika Pirc. 2. O postrežbi bolnikov« govorila Helena Šibila. 3. »Nedolžnost«, pesem deklamovala Micika Škof. 4. Micika Kunst nas je svarila pred slabim časopisjem. 5. in 6. Poročilo o poučnem tečaju v Petrovčah: a) O socialnem vprašanju, Julika Ocvirk; b) O mlekarstvu. Karolina Krašovec. VI. poučni shod dne 14. aprila 1. »Vprašanja in odgovori« (pesem) deklamovali Mirica Kregar in Monika Jerin. 2. »Velikonočna«, deklamovala Ivanka Žvajger. 3. O vplivu dobrih in slabih časnikov je razpravljala Jožefa Matko. 4. Naša sreča, govorila Antonija Breznikar. 5. Naravne moči, predavala Micika Žagar. 6. in 7. poročilo o poučnem tečaju v Petrovčah: a) O prašičereji. Micika Rančigaj; b) o ženskem vprašanju, Micika Kač. Pri vsakem poučnem shodu so nam ob koncu tudi naš vlč. g. duh. voditelj povedali kaj poučnega in zanimivega. Udeležba je bila vsakokrat polnoštevilna, posetile so nas večkrat tudi odlične gospodinje. Dekliška zveza je priredila na Svečnico igro »Večna mladost in večna lepota«, o kateri se je v Našem Domu že poročalo. Najboljše spričevalo naše delavnosti pa je »Narodni list«, kateri jako »vestno« poroča o našem delovanju. Naša zveza je imela dvakrat skupno sv. obhajilo, in sicer med pozno sv. mašo. Udeležile so se ga večinoma vse članice. To je nekaj tako krasnega, da zaveže jezike celo našim najhujšim nasprotnikom. Od mladenk pa, katere nimajo toliko srčnosti, da bi javno pokazale svoje versko pričanje, nimamo v nobenem oziru mnogo pričakovati. Dal Bog, da bi se naša zveza vedno bolj razcvitala, da bi vsa poštena dekleta, katera jo še nezaupno gledajo, kmalu spoznala, kako prekrasne in lahko dosegljive cilje ima »Dekliška zveza.«

Kar mlado je srce spoznalo,
Srcé, ki ne pozna laži,
Za dobro, to bo varovalo!
Dom pomni! Solnce bo sijalo,
Ta dan pa priborimo — mi!

Tajnica.

Št. Jur pod Tabrom. Bralno društvo nas je letos v 1. četrtletju štirikrat zbralo v svojih prijaznih prostorih k pouku in zabavi. Z odobravanjem smo poslušali fante in dekleta, ki nam neutrudno skrbijo za izobrazbo glave in srca. Predsednik društva nam je dvakrat popisoval spomine s svojega potovanja na Dunaj in Moravo, enkrat pa zanimivo razpravljal o čarovnicah. Predsednik mlad. zveze A. Čulk je govoril o pravi svobodi, naš dalekoznan organist B. Drolc nam je podal temeljne pojme o petju in glasbi, gojenec »Zadružne šole« ljubljanske F. Fraznik je govoril o namenu, pomenu in ustroju te šole. »Mladiški pozdrav« je deklamiral F. Rančigaj. — Predsednica dekl. zveze Z. Lukman je priporočala vernost, ki odsevaj iz vsega našega življenja, L. Lukman je povedala, kako naj kaže slov. dekle naprednost, M. Turnšek nas je svarila pred grdo lažnjivostjo. Lepe deklamacije ste imele M. Lesjak »Kmetski hiši« in G. Rančigaj »O nebeški glori«. Imeli smo tudi skioptično predavanje »Pod vročim solncem«, kjer se zdaj pretepajo Lahi in Turki, ter »Med večnim ledom«, ki je poslal eno goro potopit angleško ladjo Titanik. Res, povsod je lepo in dobro, doma pa najlepše in najboljše. 12 žen in deklet se je udeležilo ženskega poučnega tečaja v Petrovčah. To omejnomo, da popravimo poročilo Savinjskega okrožja v 7. zvezku glede Šentjurčank, čes da so jih tam pogrešali.

Govorniške vaje.

Kako naj slovenska deklica goji ljubezen do domovine in matrne govorice!

Kdo še ni občudoval krasnih cvetlic, ki vsako leto zaljšajo naše vrtove, polja in loge, katere nedolžno dekle tako rado goji in neguje, da jim prepusti najlepši prostor na oknu in v vrtu?

Kdo se ni čudil pticam, ki oživljajo naše vrtove, polja, loge, gozde? Res, mnoge se preselijo jeseni na topli jug, pa komaj skopni sneg, že se vračajo v staro domovino, že iščejo in čedijo lanski dom, kjer hočejo tudi letos vzgojiti svoje mladiče. Nobena moč ne obdrži malih krilatcev na toplem solnčnem jugu, kakor hitro jim pravi nagon, da je domovina že prosta ledu, da jim je že pogrnjena miza.

Mislimo si cvetko od nas presajeno v mrzle severne kraje. Pri najboljši strežbi bi nam hirala in slednjič zvenela in usahnula. —

Zakaj to? Kaj mislite, zakaj se vračajo ptice v svoj rodni kraj, zakaj vzpeva cvetka najlepše tam, kjer je vzklila in dorasla!

Posestnik je imel velik golobnjak in veliko golobčkov. Kar se vname hiša in tudi golobnjak zgori. Žalostno so obletavali golobčki svoj stan, dokler osmojeni niso popadali v ogenj.

Kaj ne, to ve vsak izmed nas! Pa še nekaj vemo: Ko smo prvikrat spremljali skrbne stariše na božjo pot, o kako smo se otroci veselili videti nove kraje, druge ljudi, pa kako hitro se nam je stožilo, ko nekaj dni nismo videli domače hiše!

Slab, malopriden se nam zdi človek, ki je rajši drugod, kakor pri ljubih stariših. Ničvreden je oni, ki to malomarnost celo z besedo ali v dejanju kaže, ako zabavlja čez domači kraj in svoje ljudi, ki nima ljubezni do svoje domovine.

»Ljubo doma; kdor ga ima!« — pravi pregovor. In — »dober je domek, dokler ga je še za en bobek!« so učili stari.

Da je res tako, uči nas pa tudi zgodovina vseh časov, vseh narodov. Spomnite se iz zgodovine grškega junaka Odiseja, ki je celih sedemnajst let hodil po svetu, in brodaril po morju, ter slednjič le došel v svojo domovino na otok Itaka. — Najimenitnejši možje, kateri se kot zvezde na nebu svetijo v zgodovini, so ljubili svojo rodno grudo, svoje stariše in vse, kar je bilo z njimi v zvezi.

To ljubezen do doma in domačih učil nas je sam — Sin božji! »Jaz sem poslan, da rešim otroke hiše Izraelove!« Kot Mesija je hodil po svoji domači deželi Palestini in povsod je dobrote delil. — Tudi pesniki vseh časov in narodov najraje slavijo svojo domačijo, najbolj opevajo ljubezen do ljube mamice.

»V dolinci prijetni, je ljubi moj dom,
Nikoli od njega, podal se ne bom!«

»Oj hišica očetova, — Bog živi te!
Zdaj se ločiti morava, — Bog živi te!«

Tako kliče pesnik, tako nam vzkipi, kadar za malo ali dolgo zapuščamo domačo vas!

Ljubimo dom, ljubimo vse, kar nas spominja njega, posebno, kar budi spomin na ljubo mamico. Da se nam pa to posreči, čitajmo radi dobre knjige, ki opisujejo domače šege, kraje, navade, ki pripovedujejo o naših prednikih. — Ne pozabimo na družbo sv. Mohorja, ki nam nudi lepih knjig po ceni.

Posebno me dekleta smo poklicane to ljubezen netiti in gojiti tudi pri drugih! —

»Vprašaj č'mu da sem Slovenka!

Č'mu Slovenc, mi vsak je brat?« vprašuje nas neki pevec. — Odgovorim:

»Ker rodila slovenska me je domovina,
Ker srca svojega slovensko kri mi mati vlila!«

Zato pa tudi ne pozabimo, da bodemo res hrabre, odločne in zavedne ter vredne imena slovenskih deklet!«

Mati je prva voditeljica otrok, pa tudi ostali v hiši vplivajo na nje. Učimo že male lepo govoriti, ne vbijamo jim v glavo neumne misli, da je nemški bolj nobl; — posebno pa kadar treba poslati otroka v šolo, ne siliti ga v nemško, kjer se odtuji lastni materi. V domačo naj gre in doma naj se mu vnema srce za šolo in domačo govorico.

Ljubi svoje in spoštuj tuje, tega načela ne smemo pozabiti nikdar. Bodimo vedno odločne, vedno to, kar smo, ne le doma, temveč tudi v vsaki družbi zavedne Slovenke.

Čem Milka se zvati, — Slovenka ostati,
Ker to je moje, — Slovensko ime!«

Pokažimo svetu, da se zavedamo svojega rodu, da vemo ceniti svojo last in zato rade in lepo govorimo mili materni jezik, jezik katerega je prva govorila z nami ljuba naša mamica. Ne dovolimo nikdar blatiti naš jezik, naš rod. Kdo si upa grdo govoriti o nas, o naših svetinjah, ta nam ne sme biti v naši družbi, ta je naš sovražnik; in ako je to kdo iz naše srede — ta je izdajalec — poturica, katerega je edino pekel vesel.

Govorimo vselej lepo, pravilno slovenščino, ne mešajmo nerodnih tujk — še manj pa bi bilo lepo, ako bi, kar se pogosto sliši, prodajale svoje lice za par nemških stavkov.

Opazujmo okolico in celo domovino. Čim bolj nam bo znana, tem lepša se nam bo zdela. Saj ne poje pesnik zastonj:

»Lepa naša domovina, — Oj junaška zemlja mila,
Stare slave dedovina, — Da bi vedno častna bila!«

Lepoto domovine bodemo spoznale, ako potujemo sem in tje. Slavo njeno pa nam pričajo bele cerkvice po hribih in dolinah, razvaline nekdanjih gradov in samostanov, oznanjuje nam jo zgodovina, ki v pesni in pripovedi slavi hrabre borivce za čast in slobodo domovine.

Kdo se tedaj sme vzdigniti in vreči kamen krivde na nas? In me? Vzdignimo se, tovarišice, pokažimo svetu, kdo smo in podučimo nevedne svojce, ki še škiliijo čez domači prag v tujo mlako, da menijo iz nje zajeti zlata, kjer je v resnici le blato. Pokažimo svetu, da:

»Slovenke smo, — To nam je mati djala,
Ko nas je dete pestovala!
Zatorej dobro vemo, — Da Slovenke smo!«

Ostanimo vedno nedolžne, da bodemo vredne one slave, s katero nas časti pesnik ki pravi:

»Venček na glavi se, — Bliska ti s kitice!
Z rožic zelenih, — Slovensko dekle!«

Držimo se gesla našega vrlo narodnega Slovenca, premilostljivega kneza in škofa lavantinskega A. Martina Slomška, da:

»Prava vera bodi nam luč, materni jezik bodi nam ključ do zveličanske narodne omike!